

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységgel számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

A sóvár-szigordi fausztható csatorna. (Lonkay Antal.)
 Kanada erdőgazdasága. (Tomasovszky Imre.)
 Az «Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár» reformja.
 Tacsó a kotorékban. (Leukay Lajos.)
 Gazdasági tanácsadó: A tyúkpestisről. (Dr. Kukuljević József.)
 Különlétek: Óriási tölgyfa. — Spessart tölgyfák. — Kenyér fűrészporból. — Haláleseti segély. — Balesetbiztosítás. — Könyvismertetés. — Időjelzés.
 Hivatalos közlemények: Pályázat erdősítési jutalmakra.
 Változások az erdészeti szolgálat köréből.
 Szerkesztői üzenetek.
 Előfizetési díjak nyugtázása.
 Tárca. A vadászat délnyugati Afrikában. (Bd.)

A sóvár-szigordi fausztható csatorna.

Írta: Lonkay Antal.

(Folytatás.)

Tavaszi elején, a mint a hóolvadás kezdetét veszi, hozzá kell fogni a hóval és jéggel teli úsztható csatorna kitarításához.

A legkevesebb költségbe kerül a csatorna kitarítása az olyan telek után, a mikor a tél elején esett hó az állandó hideg időben a tavaszi olvadásig megmarad. Ilyenkor a csatornába még a tél elején esett puha, meg nem fagyott havon át az úsztható csatornába bevezetett víz könnyen keresztülrágódik, s ha a csatornában már víz folyik, a felette megmaradó havat hosszúnyelű ásókkal bedöntögetik; helyenként ez is meglehetősen munkát ad, mert egyes bevágásokban 3—4 méter magas hóréteg fekszik a csatorna fölött.

Legnagyobb nehézséggel jár a csatorna kitarítása, ha a tél változó volt s az enyhe, olvadási időt szigorú hidegek követték. Ilyenkor a csatorna fenekén az átmeleg átnedvesedett hó és befolyó víz odafagy s a jeget a csatornából csakánnyal és fejszével kell kivágni.

Ilyenkor is felhasználják a víz erejét, de már nem olyan eredményesen, mint a mikor csak puha hóval van dolog.

Hat vízáteresztő fölött az úsztható csatorna zsilippel van felszerelve. A zsilip tiltójának a lapja a csatorna keresztmetszetével megegyező nagyságú, úgy, hogy ha a csatorna vizét a vízáteresztő alatti patakba akarják folytatni, a tiltót a csatorna falából kiemelve s a csatornában keresztbe helyezve, a víznek a csatornában való továbbfolyását megakadályozzák s a vízáteresztő alatt folyó patakba ömleni kényszerítik.

A csatornának hótól és jégtől való kitarítását mindenkor felülről kezdik oly módon, hogy a Szigordtól származó első zsilipes vízáteresztőn a tiltót a csatornában keresztbe helyezik, azután Szigordon a vizet a csatornába beeresztve, a munkások a vízzel együtt lefelé haladva s a víz folyása elé került akadályokat elhárítva a zsilipes vízáteresztőig érnek, s a mikor már a víz szabad folyása annyira biztosítva van, hogy elég erővel ömlik a vízáteresztő zsilipén át, a havat és jeget ásókkal, kapákkal, fejszékkel és csákányokkal felaprózva, a csatorna vizébe döntik, mely a törmelékét a vízáteresztő nyitott zsilipén át a vízáteresztő alatt folyó patak medrébe viszi.

Ha az első szakasz kitarításával így elkészültek, a csatornából kivett tiltóval a vízáteresztő zsilipjét elzárják s a vizet a következő zsilipes vízáteresztőig vezetik; a tiltóval elzárják a csatornát, fölaprózzák a csatorna második szakaszán a havat és jeget és leeresztik a vízáteresztő alatt folyó patakba. Így haladnak egészen Tótsóvárig.

A csatornát úszthatás előtt feltétlenül teljesen ki kell takarítani, mert a csatorna kitarítása után a téli fagy által okozott rongálások helyreállítása következik, s ha a csatorna nem volna teljesen kitarítva, a rongálásokat se lehetne mind megtalálni és helyreállítani. Helyreállítás előtt a vizet a csatornától elzárják s a munkások végig haladva a száraz csatornán, a meglazult padlódeszkákat visszazségezik s a fagy által helyökből kimozdított kőlapokat visszahelyezik. Csak ezután kezdődik maga az úszthatás.

Az egész csatorna mentén, a szükséghez mérten közelebb-távolabb, átlag körülbelül 100 méternyi távol-

6. kép.

ságban egymástól, mint a 6. kép mutatja, vascsáklyákkal felszerelt úsztató munkásokat állítanak fel, a kik kötelesek az úszó fát folytonosan figyelemmel kísélni. s ha a fa összetorlódva úszik, az összetorlódott fatömegből az elől úszó legnehezebb hasábokat kihuzgálni, ez által a facsomók összefüggését megbolygatni s torlaszok képződését megakadályozni.

A képen látható hosszú póznákra illesztett fatáblák, melyeknek egyik fele fehérre, másik fele pedig sötétvörösre van festve, arra valók, hogyha a csatornában valahol úsztatás közben a fa megakad és olyan torlaszok képződnek, melyeket szétszedni egykönnyen nem lehet, a táblák forgatásával figyelmeztetni lehessen a Szigordon fát bedobó munkásokat, hogy nagyobb baj kikerülése végett a torlasz szétszedéséig a fa bedobásával felhagyjanak.

A táblák úgy vannak felállítva, hogy egyiket a másiktól jól lehessen látni; a tábla mellett álló munkás

folyton Tótsóvár felé néz s állandóan a legközelebbi táblára figyel. Ha az úsztatást torlódás, vagy a csatorna megrongálása miatt ideiglenesen be kell szüntetni, akkor Szigord felé a táblának fehérre festett oldalát fordítják s a táblát, a mint az akadály el van háritva, ismét visszafordítják.

Ha az úsztatás ostefelé vagy bármi más okból teljesen beszüntetendő, akkor nemcsak a tábla fehér felét fordítják Szigord felé, hanem a megadott és észrevett jelzés után a táblát a földre fektetik; Szigordon pedig a fabedobálás beszüntetését azzal jelzik, hogy egy erősebb hasábra, melyet legutoljára dobnak a csatornába, borókaágot, úgynevezett bokkrétát ékelnek be. A bokréta leúszása után az úsztató munkások elhagyhatják a csatornát.

Úsztatás közben elkülönített szakaszonként a szükséges szerszámokkal és zsilipszegekkel felszerelt ácsok járnak fel és alá, s a hol valami igazítani valót találnak, azt a csatorna mentén felállított munkások segítségével azonnal helyreállítják. E közben megfigyelik ama rongálásokat, melyeket csak száraz csatornában lehet helyreállítani s e helyreállításokat másnap korán reggel, még az úsztatás megkezdése előtt teljesítik.

Ugyancsak elkülönített szakaszonként erdőőrök és felfogadott felügyelők vigyáznak a csatornán felállított munkásokra. De minden felügyelet daczára, ha a nagy erővel úszó fa egy-egy kölapot vagy padlódeszkát helyéből kimozdított, vagy kicsapott, vagy ha az úszó fa erősen összetömörülve a csatornán megakad és beszorul, torlaszok képződnek, úgy, hogy az úszó fa rövid idő alatt több száz méternyi hosszúságban tömötten és magasan kitölti a csatornát.

Kisebb torlódásokat egyes munkások is széthúznak

TÁRCZA.

A vadászat délnyugati Afrikában.

A német birodalomnak kiterjedt gyarmatai vannak Afrika délnyugati részében. Ezeknek vadbőségéről és vadászati viszonyairól mondunk el alábbiakban egymást egy német szaklapban megjelent közlemények nyomán.

A vadászat kedvelőire nézve a délnyugatafrikai német gyarmatok még sokáig bőséges teret nyújtanak szenvedélyük gyakorlására, daczára annak, hogy a vadállomány ott is nagyon megfogyott; különösen a bennszülöttekkel vívott harcok során pusztult el sok vad. Mindennek daczára még vannak vidékek, a melyek nagyszerű vadállományyal bírnak.

Különösen sok az antilop és nagy az ehető madarak száma is.

Ovambo tartományban az elefánt, az orrszarvú, a zsiráf, a Kunene nevű folyóban pedig a vízi ló is honos. A régebben elterjedt bivaly most csak a gyarmat északi részében található.

A ragadozók közül előfordulnak: az oroszán, a leopard és a hiúz, több vadmacskaféle, a foltos és csikos hiéna, a sakál és a vad kutya.

Az oroszán a gyarmatnak csupán északi részén fordul elő; egyes példányok ugyan elvetődnek más felé is, egészben véve azonban keveset hallani ott az állatok királyáról.

Ellenben a leopard a gyarmat egész területén el van terjedve. Ez a fékezhetetlenül vérszomjas fenevad nem kerüli az emberek lakását és nem kiméli sem a lovat, sem a szarvasmarhát, sem más házi állatot. Ezért úgy a bennszülöttekre nézve, mint az oda telepedett európaiakra nézve rendkívül káros.

Hiúz és a vadmacska szintén nagy számmal van. Ezek fékezhetetlenül vadak és nem szelidíthetők. Bőrük igen keresett.

A foltos és csikos hiéna mindenütt előfordul. Ezek minden tekintetben aljas teremtesek. Már külső megjelenésük is elárulja természetüket. A gonosztevő-typus, a rossz lelkiismeret leri róluk. A hiénák roppant gyávák s ha egy-egy kisebb házi állatot (bárányt, kecskét) meg is támadnak, egy apró kutya esaholása már elriasztja őket, azonban a következő pillanatban ismét megjelen-

s különösen, ha munkájukat gyorsan végzik, a fa tovább-
 úszását hamar lehetségessé teszik. Igen gyakran azon-
 ban a munka erejét felülmulja; ilyenkor a felügyelők
 a csatorna mentén álló munkásokból annyit, a mennyit
 csak lehet, a torlaszok szétszedésére rendelnek, s ha így
 sem képesek gyorsan végezni, az előbb leirt táblák for-
 gatásával Szigordon a fa bedobását mindaddig beszünt-
 tetik, míg a torlaszt teljesen szét nem szedték.

Ez leginkább akkor történik meg, a mikor a torló-
 dás olyan helyen áll be, a hol a csatorna töltésen van
 építve. A töltésen azért veszedelmes a torlódás, mert,
 mint a 7. képen látható, az összetorlódott fa kiszorítja
 a vizet a csatornából, mely patakként rohan a töltésen
 lefelé s nemcsak nem segít a torlaszt felemelni, de a
 torlódás alatt az egész csatornát vízszegénynyé tevén,
 még a torlasz előtt leúszott fa haladását is megaka-
 dályozza.

Ilyenkor nem marad más hátra, mint azokon a he-
 lyeken, a hol a víz a csatornából elfolyik, a fát a csatornából teljesen kihuzgálni, ilyen módon a vizet a csatornába besegíteni s illetve a víznek a csatornában helyet adni. Így haladnak a fa kihuzogatásával folytonosan előre mindaddig, míg a fát annyira kihuzgálták, hogy a víz a csatornából már ki nem folyik, s a még a csatornában maradt fát felemelni és továbbvinni képes.

Ha a torlódást a csatorna megrongálása okozta, akkor addig, míg a munkások a fát kiszedegetik, az úsztatásnál alkalmazott ácsok a csatornát, ha másként nem lehet, ideiglenesen helyreállítják, hogy legalább még azon a napon lehessen úsztatni. Ha például egy kőlapot mozdított ki a fa, azt helyére visszaállítják, vagy ha padlódeszkát szakított ki, akkor a helyébe a már úsztatás előtt a csatorna mentén készletbe helyezett

padlódeszkákból egy újat szegeznek fel, ha pedig a kőlap összetörött, vagy új padlódeszka ninesen kéznél, akkor tűzifa-hasábokból gyorsan ékeket hasogatnak s azokat a burkolatától megfosztott csatorna földfalába egymás mellé oly módon verik be, hogy az ékek az

7. kép.

úszó fát a csatorna földfalától eltereljük, mert a földfal szabadon hagyásával a nagy erővel úszó fa könnyen töltésszakadást okozhatna.

Sokkal könnyebb a torlaszok széthárítása ott, a hol a csatorna bevágásban van építve; itt, ha meg is akad a fa, a víz a csatornából el nem folyik, hanem felduzadva tovább viszi a fát.

A fa bedobálását a szigordi erdei rakodón, mint az a 8. képen látható, asszonyok, leányok, fiúk és idősebb férfimunkások teljesítik, kik hasábokként hordják és dobálják a fát az úsztató csatornába. Úsztatás elején, míg a farakások közel állnak a csatornához, 25—30 munkás elég fát bír a csatornába bedobni, a mint azon-

nek. Szóval valóságos csőcselék a fajtájuk. Önlövőszerkezetekkel pusztítják őket.

Az arany- és ezüstsakál az egész területen előfordul. Este vadászik csoportosan és hangos üvöltés közben. Merész, tolakodó természete és folytonos éjjeli üvöltése igen kellemetlenné teszi, úgy hogy az a haszon, a mit az elhullott állatok eltakarításával hoz, alig jó figyelembe. A baromfiudvarokon vérengző módon gyilkol, sőt bányákat és apró kecskéket is elrabol és a nagyobb ragadozókat nyomon követi, hogy azok zsákmányából lopjon. Az emberre nézve nem veszélyes. Szörmjéért sokat vadászszák. A bennszülöttek a szörmet cserzik és szőnyegek, takarókká varrják össze.

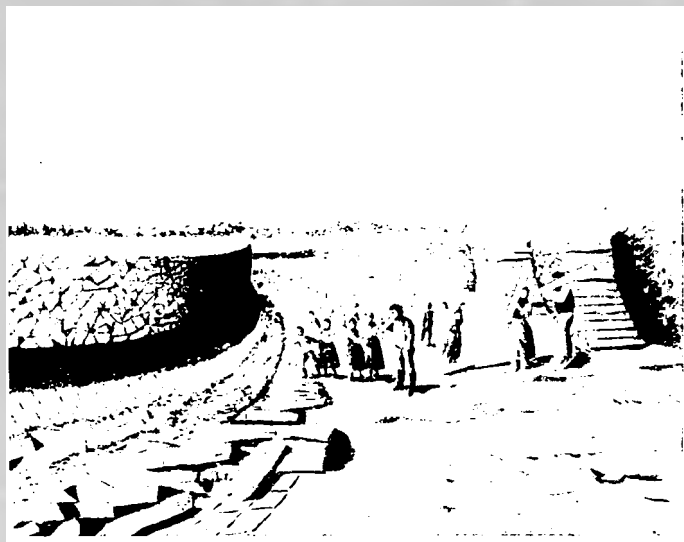
A legveszedelmesebb ragadozók egyike a vadkutya, a mely Dél-Afrika egész területén otthonos. Vizslanagyságú, nagyon erős, gyors és kitartó állat, a melynek félelmetes fogazata van. Szaglása a legérzékenyebb. Tömör falkákban vadászik. Ha a falka egy antilop, gnu vagy zebra nyomára akad, ketté oszlik. Az egyik rész a nyomot követi, a másik az üldözött vad útját igyekszik elvágni. Az egyszer üldözöbe vett vad menthetetlenül elveszett, mert bár némely antilopfaj hegyes szarvaiban félelmetes fegyverrel bír, a mely sok kutya halá-

lát okozza, a túlélők nem hagyják abba az üldözést, a míg célt nem értek. Azt állítják, hogy a kutya néha oroszlánok és leopárdok is áldozatul esnek és bizony az emberre nézve is felette veszélyesek. A reájuk való vadászás teljesen szabad.

A ragadozókra való vadászat, különösen az oroszlánokra és leopárdokra való, éppenséggel nem veszélytelen. Azt mondják, hogy a ragadozó sohasem támad, ha ellenfele bátran szembenéz vele; ámde tapasztalt vadászok megczáfolják ezt a nézetet. Oroszlánt és leopárdot talán lehet vakmerő fellépéssel visszariasztani, de ehhez mégis igen nagy bátorság kell.

Bár erősen pusztítják Délnyugat-Afrikában a ragadozókat, orditozásuk éjjel mégis mindenfelé hallható, néha még Windhuk főváros falai alatt is.

Az előforduló számos antilopfaj közül különösen a következők gyakoriak: a kudu, vagyis pörgeszarvú antilop, a zergeantilop, a fehér farku gnu (Wildebeest), a káma (Hartebeest), a jávorantilop, az ugróbak vagy vándorantilop, a sziklaugró vagy kőszáli antilop és a duiker. Legnagyobb ezek közül a kudu; szép, kecses termetű, mozgékony állat, melynek látása a természetbarátot és a vadászt egyaránt gyönyörködteti. Nagysága közepes

8. kép.

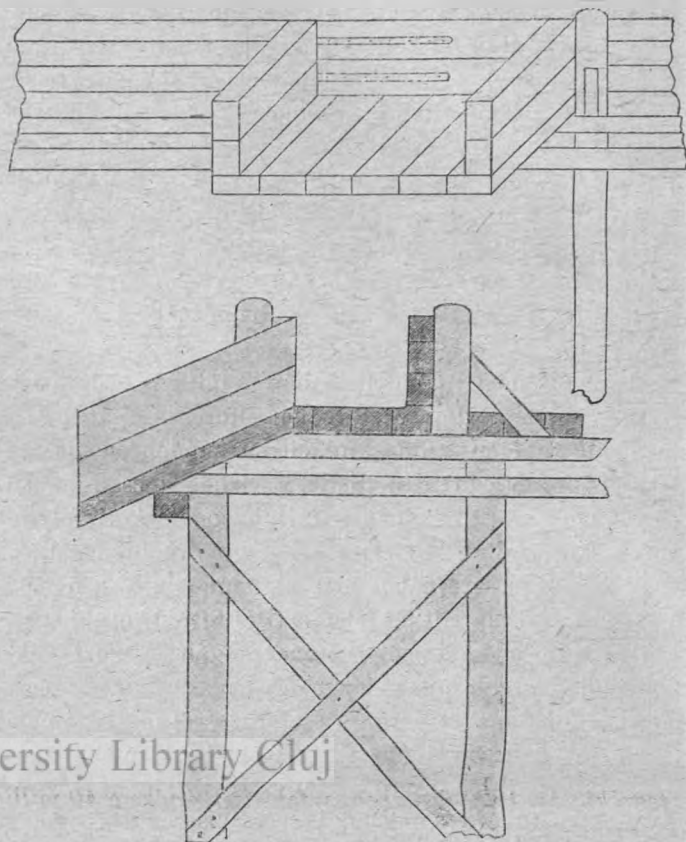
ban a farakások az úsztató csatornától távolabb esnek, 60–100 bedobó munkásra is van szükség.

A fa vízbe dobásának ama módjait, melyeket nyílt patakokon való úsztatásnál szoktak alkalmazni, itt nem érvényesíthetjük, mert ha egyszerre nagyobb mennyiségű fát dobunk be a csatornába, erkerülhetetlenül torlódások képződnek. A fát lehetőleg hosszú vonalon egyenesen, egymás után és nem egymásra kell dobni, s ezt csakis úgy lehet elérni, ha a hosszabb vonalban felállított munkások egyenként dobálják be a hasábokat.

Az erősebb férfimunkások faúsztatáskor a tótsóvári faraktárban a leúszott tűzifát szokták felrakásolni.

Az úsztató csatorna a tótsóvári faraktárban 210 méter hosszú fakidobó siklóban végződik. A sikló szerkezete a 9. képen látható.

A sikló csatornája mindkét felén erősen megvasalt, tölgyfából készült kapukkal van ellátva, melyeket erős munkások megragadva, a víz és fa folyása és úszása közben is olyan módon nyitogatnak fel, hogy a kaput a sikló csatornájának ellenkező falához rántják; a víz

9. kép.

szarvasmarhánkéval egyenlő. A hím szarvai csavarodottak, 1 m. hosszúak és hegyükön 80–110 cm.-nyire állanak el egymástól. Húsa jó, hasonló a szarvaséhoz. Csapatokban él, főként a hegységben.

A zergeantilop (zergebak) kisebb mint a kudu és sokkal esetlenebb. Testalkatra némileg hasonlít a samárhoz. A legerősebb antilop, a melynek 1 m. hosszú igen erős szarvai többnyire nyilegyenesek, ritkán kissé ívesek. Alul gyűrűszerű dudorokkal birnak és igen éles hegyben végződnek. A szarv nem csupán disze ennek az állatnak, hanem veszedelmes védőfegyvere is. A zergebakok nehézkes vágatással vonulnak kis csapatokban a steppén át. Futás közben fejüket hátraszegik, úgy hogy a szarvak egészen hátrafelé irányulnak. Húsukat eszik, bár nem nagyon izletes.

A hasonló nagyságú káma kecsesebb alakú, de ritkább. Szarvai 1–1 1/2 láb hosszúak és középen derékszögben hátrahajlók. Húsuk igen izletes.

Legkülönösebb alakja a gnu-nak van. Mintha egy ponny-ló törzsét nyulánk, de izmos lábakra állítanánk s azután egy kis bivaly fejét illesztünk reá, körülbelül így néz ki ez az állat. Különös, szinte mulattató látvány, a mint ez a furesa állat hátrafelé rug, majd

farkával csapkodva körbe forog, mindnégy lábával egyszerre felugrik, aztán ismét lefelé szegzett fejjel és nagyfujtatva rohan vagy toporzékol. Rendesen zebra, más antilopok és struccok társaságában legelészik. Egyik vén hím az őrszem, mely a vadász figyelmét úgy igyekszik a csordától elterelni, hogy az említett hóbortos toporzékolással és ugrándozással azt maga felé tereli. Csordákban a gnu is már csak a gyarmatok belsejében fordul elő. Szarvai először vízszintesen kifelé indulnak, azután fölfelé görbülnek. Nagyobb mint a káma és igen vad, sőt veszedelmes külsejű. Ha megsebesült, akkor gyakran tényleg veszedelmessé is válik.

A legnagyobb antilopfaj, a jávorantilop, délnyugati Afrika sok részéből már eltűnt. Ez áll legközelebb alak és mozgás tekintetében a szarvasmarhához. Mindkét nem szarvat visel, a mely 1 m. hosszú, egyenes, de csavaros mélyedésekkel bir. A legsivárabb, vízben szegény pusztákban él és néhol még nagy csordákban fordul elő. Husa igen izletes.

Az ugróbakok úgy a hegységben, mint dombvidéken gyakoriak s még a főközlekedési vonalak mellett is megjelennek. Ez az őznagyságú állat sok ezer tagból álló csordákban jár és oly gyorsmozgású, hogy ló vagy

a kaput odaszorítja s a kapu nyílásán át kiömölve, a fát a faraktár kövezetére dobja. Ha már a kapu alatt sok fa gyült össze, a kaput a munkás alkalmas pillanatban visszarántja. (Vége következik.)

Kanada erdőgazdasága.

A kanadai (Észak-Amerika) erdők kiterjedése körülbelül 362.000.000 hektár s Kanada összes területének mintegy 39%-át foglalják el. *Kanada az erdőségek eldorádója*, melyekben mintegy 70 igen értékes fafaj tenyészik. Az állományokban leginkább különféle juhar, bükk, tölgy, szil, hárs, nyír, különféle fenyő (főleg lúczy, jegenye- és erdei fenyő), továbbá a Cedrus, dió, hickory-félék stb. különböző fajtái fordulnak elő nagy mennyiségben.

Kanadában ez idő szerint majdnem 1200, villamos-, víz- és gőzerőre berendezett fűrészgyár van, melyek évenként 40—50 millió törzset dolgoznak fel a legkülönbözőbb fűrészárúvá; azonkívül nagy mennyiségű vasúti talpfát és tűzifát, valamint faanyagórlómalmok és cellulosegyárak részére szükséges faanyagot is termelnek Kanadában. A faanyagórlómalmok és cellulosegyárak száma 50; az általuk évenként előállított s mintegy 420.000—450.000 tonnát tevő faszövetet s részben vegyileg tisztított cellulosét az Egyesült-Államok, Anglia, Japán és China papírgyárai részére adják el.

A fatermés értéke évenként 90—100 millió dollárt tesz ki. Az 1909-ik évben a fakivitel értéke a 40 millió dollárt megközelítette.

A fűrészgyárakban, a faanyagórlómalmokban és a cellulosegyárakban állandóan 45.000 munkás dolgozik

évenként; ezenkívül a faanyagok termelésénél és szállításánál pedig mintegy 30.000 erdei munkás nyert alkalmazást.

Tomasovszky Imre.

Az «Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár» reformja.

Ez évi május hó 16-án nyújtotta be a földmivélségi miniszter úr a képviselőházban az «Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárról» szóló 1900. évi XVI. és 1902. évi XIV. törvények módosítására vonatkozó javaslatát, melyet az alábbiakban kivonatossan ismertetünk:

1. §. A pénztár rendes tagjainak első, második, harmadik és negyedik csoportján (1900: XVI. t.-cz. 2. §. és 1902: XIV. t.-cz. 7. §.) felül a rendes tagoknak még egy csoportja van: a nyugdíj csoport. A nyugdíj csoportnak tagja lehet nemre és korra való tekintet nélkül minden 14-ik életévét betöltött egyén, a ki főkeresetként gazdasági munkával foglalkozik. A nyugdíj csoportbeli tagok felvételi díja 1 korona, tagsági díjuk pedig évi 10 korona. A tagsági díjat félevenként előre esedékes részletekben kell fizetni. A tagsági díjat mindaddig fizetni kell, míg a tag a 2. vagy 8. §-ban megjelölt járadék élvezetébe nem lép. A nyugdíj csoportbeli tag csakis egy tagsági könyvet válthat ki. Az 1902: XIV. t.-cz. 20. §-ának rendelkezéseit a nyugdíj csoportbeli tagokra nem lehet alkalmazni.

2. §. Ha a nyugdíj csoportbeli tag 10 évi tagsági idő után munkaképességét előreláthatólag mindenkorra oly mértékben elveszítette, hogy gazdasági munkával egyharmadát sem képes évenként megkeresni annak, a

kutya utól nem éri. Nyulánk tagjaik, kecses fejük, a melyből az okos, barna szempár néz körül, a lyraalakú szarvak, pompás látványt nyújtanak. Nagy tömegben hullámanak ide-oda, nagy ugrásokból álló örült rohamban, miközben világosbarna testük és fehér sörényük felváltva láthatók. 3—4 m. hosszú és ugyanoly magas ugrások nem ritkák, de minden mozdulatuk e mellett kecses, minden erőlködés nélküli, szinte játszadó. Kitűnő húruk miatt sokat vadászzák.

A sziklaugró, kőszáli antilop és a duiker csak a színben különböznek az ugróbaktól. Szintén bámulatosan gyors lábúak s majdnem kizárólag a hegysek lakói. Húruk szintén igen keresett.

Az utóbb említett antilopfajok (sziklaugró stb.) szinte híhetetlenül kíváncsiak és vigyázatlanok. Egyenként vagy párosával állanak és a közelgő vadászra kíváncsian bámulnak, még akkor is, ha utóbb lövés történt rájuk.

Az afrikai vad sorában még a zebra említendő fel. Ez a csikolt rokona lovunknak nagy csapatokban barangol a német gyarmat keleti részében. Lasso-val, vagyis vágóban a nyaka köré dobott hurokkal fogják. A zebra is rendkívül gyors, de e mellett vad és óvatos. Mint a legtöbb afrikai vad, a zebra is főként éjjel barangol,

ekkor van ébren, mert nappal nagyobb biztonságban pihen. Napnyugta előtt vonul az itatóhelyekre s aztán egész éjjelen át rendkívül éber figyelemmel mozog ide-oda. A ragadozók okozta folytonos veszedelem közepette megfeszített érzékekre a felkelő nap valóságos megváltás az állatokra, melyek ekkor, néhány órszem kiállításával, pihenőre térnek, teljes nyugalomra (fák árnyékában állva) azonban csak a déli órákban térhetnek, mert ekkor a forróság miatt az oroszlanok és leopárdok is árnyéket keresnek és pihennek.

A pompás, erőteljes duzzadó állatok megszelidítése igen nehéz, pedig nagy jelentősége volna, mert a ló azon a vidéken egy ragályos bajnak csakhamar áldozatul esik, míg a zebra attól mentes. A zebra szelidítésével most sokan kísérleteznek.

Nagy számban vannak vadászható madarak is a délnyugatafrikai német gyarmatokon: strucz, egy paauv-nak nevezett óriási tüzök, a gyöngytyúk, rengeteg papagáj és seregély-féle, szövő madarak, galambok és nagyon sok ragadozó.

A strucz családokban él, melyek néha egész seregékké tömörülnek. Rendkívül éles szeme, hallása és szaglása van, de nagyon ostoba. Fűvel, magvakkal,

mennyi egy helybeli gazdasági munkás, vagy cseléd évi átlagos keresménye, élete fogytáig, illetőleg keresetképeségének netáni visszanyeréséig a pénztártól járadékot kap. A járadék, mely havonkénti utólagos részletekben esedékes, s a mely az évi 240 koronát meg nem haladhatja, de a keresetképtelenség a 10 évi tagsági idő után azonnal áll be, évi 60 korona, ha 10 évet meghaladó tagság után állt be, annyiszor évi 6 koronával több a 60 koronánál, a hány évvel a tagság a 10 évet meghaladta. A ki 65. életévét betöltötte, 10 évi tagsági idő után, tekintet nélkül arra, hogy keresetképes-e, avagy nem, élete fogytáig oly összegű járadékot kap, a minőre betöltött tagsági évei szerint keresetképtelenség esetén joga lenne.

3. §. Ha a nyugdíj csoportbeli tag 10 évi tagsági idő után meghal, hátrahagyott családja (1900: XVI. t.-cz. 10. §.) a 2. §-ban foglaltak szerint kiszámítandó járadék egy évi összegét kapja egyszer s mindenkorra szóló segélyül. Ha a tag halála 10 éven belül következne be, hátrahagyott családja egyszer mindenkorra szóló segélyül a befizetett tagsági díjak felét kapja. Ha az illető 2 évi tagsági idő után 14 éven aluli gyermek hátrahagyásával hal meg, az egyszer mindenkorra szóló segély 100 koronánál kevesebb nem lehet. Ha pedig az illető, házastárs vagy gyermek hátrahagyása nélkül hal meg, a fentiek szerint kiszámítandó és temetési költség címén adandó segély 50 koronát meg nem haladhat.

4. §. A nyugdíj csoportbeli tag baleset, baleset miatti rokkantság és baleset miatti halál esetén ugyanoly segélyre jogosult, mint az első csoportbeli rendes tagok.

5. §. Az 1902: XIV. t.-cz. 1. §-a oda módosítatik,

hogy a rendes tagok első és második csoportjában egy-nél több tagsági könyvet is már csak a központi igazgatóság előzetes engedélyével szabad egy tag részére kiállítani, hogy továbbá a rendkívüli tag egy-nél több tagsági igazolványt nem válthat.

6. §. Az 1902: XIV. t.-cz. 8. §-a, valamint 12. §-a kiegészítetik azzal, hogy a rendes tagok harmadik csoportjába fel lehet venni azokat is, a kik ötvenedik életévüket már betöltötték, de hatvan évesnél még nem idősebbek. Annak családja, a ki 51—55 éves korában lépett be, 50 koronát, a ki pedig 56—60 éves korában, azé 40 korona segélyt kap akkor, a mikor a tag meghal.

9. §. Az 1900: XVI. t.-cz. 17. §-a oda módosítatik, hogy ha a tag a baleset következtében meghal, hátrahagyott családja (1900: XVI. t.-cz. 10. §-a) 400 koronát kap egyszer mindenkorra szóló segélyül. Ha az elhaltak kettőnél több 14 éven aluli gyermeke maradt hátra, ezek javára a segély a harmadik gyermektől kezdve fejenként számított 100 koronával emelkedik, úgy azonban, hogy az egész segély összege a 800 koronát meg nem haladhatja. Ha pedig az illető házastárs vagy gyermek hátrahagyása nélkül hal meg, temetési költsége címén a pénztár 100 korona segélyt ad.

13. §. Feljogosítatik az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár központi igazgatósága, hogy a jelen törvény életbelépte előtt felvett rendes tagok, továbbá a rendes tagok sorában biztosított gazdasági cselédek biztosítására nézve az illetők kérelmére a leszámolást olyképpen megejtse, hogy eddigi tagságukat megfelelő módon egy tagsági könyv kiállítása mellett egyszerű nyugdíj csoportbeli tagságba számíttassa be.

rovarokkal táplálkozik, de ökölnyi követ és üvedarabokat is eszik. Vadászása nem könnyű és nagy ügyességet tételez fel a vadász részéről, mert nehéz megközelíteni. Rendesen 3—4 órát tart a vadászat, mely alatt a lovaknak a legerősebb vágóban kell haladniok. A vadászatot szél ellenében kell kezdeni s a vadász célja a struczot addig hajszolni, a míg végre kimerülten megáll. Leghamarabb ez a déli forróságban következik be.

Fiatalkorában a strucz könnyen szelidíthető. Így pl. egy német csapatnak volt Windhukban egy fiatal struczmadara, a mely gyorsan megszokta az emberek társaságát és szabadon szaladgált az utcán. Jancsi volt a neve és közkedveltségnek örvendett, a míg tolvajlásaival magára nem vonta a katonák haragját. Előszóval kereste fel ugyanis az üres kaszárnyaszobákat és minden kisebb tárgyat nagy élvezettel lenyelt. Így fiatal csirkéket, köveket, író tollakat, szivarokat, sőt kulcsokat is. Fél szemére vak lévén, egy ízben az ottani hóforrások egyikébe esett és elpusztult.

Kívánatos volna, hogy a zebra és a strucz vadászata betiltatnék. A strucz mesterséges tenyésztésének feltételei megvannak és erre nézve folynak a kísérletezések.

A paauv rendkívül óvatos, 10—15 kgr. súlyú tüzökfaj, a melyet nehéz megközelíteni.

A keselyűk igen áldásos működést fejtenek ki. Ha valahol egy állat elhullott, mindenfelől összegyűlnek és a hullát szinte nyom nélkül eltüntetik.

A tengerparton a hosszúlábú és hosszúnyakú, rózsaszínű flamingók, libafélék, gémelek, pelikánok, albatrossok, halászsasok tanyáznak töménytelen mennyiségben. A madarak oly tömegekben lepik el a partot, hogy az helyenkint egészen fekete, fehér vagy rózsaszínű, a szerint, hogy melyik faj foglalta el az illető helyet. A tengeri fókák, rozmarok, delfinek és cetfélék élénkitik.

Amint tehát látjuk, igen változatos állatvilága van Délnyugat-Afrikának, de másfelől a vadászatot is még oly rendszertelenül gyakorolják, hogy egyes fajok már is veszélyeztetve vannak. Különösen az Európából átránduló és üzletszerűen toborzott vadásztársaságok gyilkolnak kiméletlenül, hogy azután otthon nagyszámú afrikai zsákmányukkal büszkélkedhessenek. Elsősorban ezek garázdálkodásának kellene gátat vetni, de egyébként is a vadászatot szabályozni, mert a mai fegyverekkel felszerelt ember pusztítása mellett még az oly bőséges vadállomány sem kifogyhatatlan, mint a milyen az afrikai, már pedig végtelenül sajnálatos volna, ha az ottani változatos állatvilág kipusztulna. (Bd.)

Tacskó a kotorékban.

Sokan mondják, hogy egy tacskóval nem lehet kotorékból rókát ásni, egyrészt azért, mert a tacskó félnék s magányosan sohasem megy be oly bátran a kotorékba, mint többedmagával, másrészt pedig azért, mert ha elfárad, elfekszik s nem dolgozik kellően. Ez téves állítás, mert a jó tacskó, ha szenvedélye a rókát a kotorékban felkeresni, legyőz minden fáradságot és szakadatlanul keres, sőt ki sem lehet csalni a kotorékból addig, a míg prédáját fel nem találja s ha hozzá férhet, meg nem fojt közülök néhányat, vagy ha bírja, ki is vonszolja, ha pedig nem bírja, akkor ugatással ad jelt gazdájának, hogy prédáját elfogta, mire a vadász siet a jelölt ponton leásni.

Megtörténik azonban, különösen ott, a hol az altalaj nagyon kavicsos, hogy az ásás nehezen megy, vagy pedig, hogy a fák szétágazó gyökérzete miatt a tacskó nem juthat a rókák közelébe; ez esetben a vén róka tovább furja a lyukat, mert rendszeren a kemény kavicsos réteg alatt lévő homokba ágyazza be magát s ott bujik meg fiaival együtt. Ha ilyenkor tovább ásunk, a legtöbb esetben célzt érünk.

Ez év április hó folyamán szomszéd szaktársammal a porszalóki határban, Herczeg Batthyány-Strattmann Ödön úr hitbizományi erdejében (Veszprém megye) rókaásás céljából megjelentem egy előre megbeszélt helyen, egyetlen tacskómmal, szaktársam pedig négy napszámosemberrel s hozzáfogtunk az ásáshoz. Ezt megelőzőleg tacskómat beküldtem a kotorékba, a hol alig pár percznyi várakozás után ugatni kezdett; erre hozzáfogtunk az ásáshoz.

Alig egy méter mély ásás után rátaláltunk a barlangra, de az oly szűk volt, hogy a kutya sehogyan sem bírt rajta tovább jutni. Ekkor katlanszerűen tovább ástunk s a lyuk megnagyobbítása után abba újból beküldtem a tacskót, a mely alig két méternyi mélységben iszonyú sivalkodás közepette kezdte fojtogatni a kölyökrókákat s kis vártatva ki is hozott egyet a kotorékból; azután újból visszament s csakhamar kihozta a másodikat is. Feltűnt, hogy a két kölyökróka egymástól teljesen elütő volt, miért is figyelmeztettem barátomat, hogy a kotorékban valószínűleg két család lakik. Erre fokozottabb erővel folytattuk az ásást s rövid idő múlva előkerült a kotorékból a még bentlevő hat kölyökróka is.

A tacskó azonban érzett valamit, mert egy másik helyre ment s ott kezdett kaparni. Ekkor odahívtam egy munkást s ásattam vele, mire megtaláltuk az anyarókát is, még két kölyökkel. Ebből azt következtetem, hogy mikor a tacskót először beküldtem a kotorékba, széjjelugrott a két család, mert egy és ugyanazon a helyen volt mindkét családból származó kölyök.

Ez volt az első eredmény, melyet egy óra alatt értünk el.

Reggeli után hozzáláttunk a második kotorék kiásásához, melynél alig $\frac{3}{4}$ órai munka után ismét szép eredményt értünk el. Itt öt kölyket s egy anyát talál-

tunk, melyeket alig egy méter mély s három méter hosszú kotorékban fogtunk el.

Most már 11 óra volt, de azért a nagy hőség daczára felkerestük még a harmadik kotoréket is, hol rövid várakozás után már hallatszott a szörnyű viaskodás, mely a kutya és az üregben tanyázó rókák közt ment végbe. Csakhamar hozzáláttunk a kotorék kiásásához, de a mikor már körülbelül egy és félméter mélyen ástunk és üreget nem találtunk, a nagy hőségtől kimerülve, abba hagytuk az ásást; de később újból munkához látva, három órai fárasztó munka után végre mégis célzt értünk, a mennyiben megtaláltuk a vén rókát négy kölyökkel.

Ebéd után még egy borzkotorék kiásásához fogtunk, annál is inkább, mert a borz nálunk ritka s a munkások is szívesen dolgoztak a husáért.

Itt nagyon sokat küzdött szegény kutya, mert a borz előbb szembeszáll a kutyával, mint a róka, tehát ő is védekezni igyekezett; azonban már késő volt, mert rátaláltunk s midőn kiugrott a kotorékból, nyakba löttem, mire visszaesett a munkások által kiásott gödörbe.

Zsákmányunk tehát 19 kölyökróka, 3 anyaróka és egy borz, vagyis összesen 23 drb lett. Ezekből láthatjuk, hogy egy tacskóval is szép eredményt lehet elérni; de hogy ehhez jó tacskó, türelem és kitartás kell, az természetes.

Leukay Lajos.
urad. vadász.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

A tyúkpestisről. Magyarországból évenként több mint 80 millió korona értékű tojást és baromfit szállítanak a külföldre. Ennek a horribilis mennyiségű baromfinak és tojásnak zömét nem a nagytenyésztők szállítják — hiszen alig van hazánkban baromfi-nagytenyésztő, s a ki van is, többnyire luxusbaromfit, tenyészanyagot nevel — hanem a kistenyésztők, egyszerű falusi gazdaszonyok, cselédasszonyok. Persze legtöbbjüknek sejtelve sincs róla, hogy a tojás, vagy csibe, vagy kacsa, lúd, melyet a tikász, vagy tyúkász drága pénzen megvesz, a külföldre kerül. Ezúttal nem arról akarok szólni, hogy célzatos tenyésztési eljárással milyen kevés fáradsággal s úgyszólván anyagi áldozat nélkül lehetne ezt a 80 millió koronás exportot a duplájára emelni, hanem fájdalom, azt kell konstatálnom, hogy ezt a már meglevő jövedelmet is igen nagy veszély fenyegeti. Országszerte terjed a tyúkpestis és baromfikolera.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr körrendeletben figyelmezteti erre az ország valamennyi törvényhatóságát s felhívja, hogy a betegség bejelentése és óvintézkedések tárgyában a legszigorúbban járjanak el.

A tyúkpestis a bejelentendő betegségek közé tartozik. Minden baromfitulajdonos vagy kereskedő köteles minden elhullást a község előljáróságának bejelenteni s az előírt óvintézkedéseket — már saját érdekében is — a legpontosabban betartani.

A baromfikolerát e lapok hasábjain már ismerttettem, ezúttal a Szerkesztő úr engedelmével a tyúkpestisről mondok el egyet-mást, már csak azért is, hogy t. olvasóink a bajt idejekorán felismerve, kellemetlenségeknek és nagyobb anyagi károsodásnak elejét vehessék.

A tyúkpestist gyógyítani nem lehet. A megbetegedett állat menthetetlenül elveszett. Mindössze gondos elkülönítéssel és fertőtlenítéssel védhetjük meg a többi baromfit a fertőzés veszélyétől.

A kór okozója egy olyan parányi lóny, hogy azt még a legerősebb nagyítás mellett sem lehet látni, s az agyagszűrőn is átmegey. Jelen van a betegek vérében s váladékaiban, s ha a baromfi elesége vagy ivóvize egy beteg állat nyálával vagy ürülékével fertőzve van, az egész állomány menthetetlenül elpusztul. De míg a baromfikolera nagyító üvegen látható bacillusai megbetegíti a tyúkokat, pulykákat, ludakat, réczéket, galambokat, verebeket, házinyulákat és egereket, addig a tyúkpestis láthatatlan kórnemzője csak a tyúkokat, pulykákat, rigókat és verebeket betegíti meg. A viziszárnyasokat mesterségesen sem sikerül megbetegíteni; igen fiatal galambok, ha azoknak testébe ismételtelen beohtják a pestises tyúkok vérével, elpusztulnak, a természetes fertőzésnek azonban ellenállnak.

A természetes fertőzés úgy történik, hogy a betegek bélsárukkal beszennyezik az eleséget, vagy orrváladékkal az ivóvizet s ez már elégséges arra, hogy az egészséges baromfi is elpusztuljon. A fertőzés után félnap mulva már mutatkoznak a betegség tünetei: a baromfi nem eszik, hanem az ól valamelyik sötét sarkába húzódik, ott háttal fordul a világosságnak, lehorgasztja fejét s leereszti szárnyait, látszólag alszik. Könnyen meghagyja magát fogni; ha az ülőrúdra helyezük, nem bír megúlni, hanem sokáig ide-oda himbálódzik vagy le is esik. Ha kergetik: tántorog; bukdácsol. Teste nagyon forró, 44° C. körül van a hőmérséklete. A pestises tyúk rendszerint behunyja erősen könnyező szeméit. Taraja, szakálla, toroklebenyei, szeme környéke mindig sötétebb barnába játszó vöröses színt vesz fel, néha szürke pikkelyekkel fedett. Fejét sokszor rázogattja s furcsa hangokat hallatva orrából s szájából nyálkát ráz szerteséjjel, a mi az eleséget s ivóvizet befertőzi. Némelyik betegnél szürkés-zöldes hasmenés mutatkozik.

Az egész betegség ritkán tart négy napnál tovább, legtöbbször két-három nap alatt végez áldozatával. A beteg hőmérséklete a 3—4-ik napon rohamosan alászáll, de ez a láztalanság nem a javulás jele, hanem a közelgő halál előjele; életük utolsó perceiben a tyúkok hőmérséklete 30° C. alatt van.

A hullán nem sok a kóros elváltozás, mindössze csak apró véres pontok láthatók a szegycsonton, a szívburkon s a hashártyán. Feltűnő a vesék s a lép nagymérvű bővérősége. Ha tovább tartott a betegség, akkor a szívburokban sok halványsárga zavaros folyadék gyülemlik meg.

Mint említettem, a tyúkpestist gyógyítani nem lehet, csak védekezni ellene, még pedig úgy, mint a baromfi-

koleránál leirtam,* azzal a különbséggel mégis, hogy míg a tyúkpestis esetén csak a tyúkféléket: tyúkokat, pulykákat kell védelmezni s a verebeket távortartani, de a viziszárnyasok nem szorulnak óvintézkedésekre, addig baromfikolera esetén a viziszárnyasok s házinyulak is védelemre szorulnak. *Dr. Kukuljevič József.*

Különfélék.

Oriási tölgyfa pusztult el tűz folytán a bajorországi Ansbach községben. Az óttani érdekhivatal leírása szerint a törzsvastagság 20 cm. magasságban 9·80 m., 1 méter magasságban 7·53 m. A törzs magassága 33 méter, fatömege 40 köbméter. Az egész fa köbtartalma gyökérrel és ágakkal együtt 70 köbméter, a legvastagabb ág 60 cm.; a beárnyékolt terület a nap legmagasabb állásánál 375 négyzetméter, a fatömeg hozzávetőleges súlya 58,000 kg., a fa életkora legalább 600 esztendő. Ily óriási méretű fatörzseket Németország más vidékén is találni.

A Spessart-tölgyfák nagy értékéről szakkörökben kellőleg informálva vannak. A rothenbuchi erdekhivatalnál a tavasz elején tartott faeladásoknál még az eddigieknél is magasabb árakat értek el az eladásra bocsátott tölgyfatörzsekért. Így egy frankfurti cég egy 5·87 m³ köbtartalommal bíró fatörzserő 3685 koronát, egy 3·71 m³-es törzserő 2340 koronát fizetett, vagyis a köbméterenkénti ár mintegy 632 korona. Oly ár ez, mely eddig a Spessart-tölgyfaeladásoknál még nem fordult elő. Azonban a közepes minőségű árú is oly magas áron kelt el, mely a legfinomabb szlavóniai tölgyfa árát jóval meghaladja. — A Spessart-tölgyfa fája úgyszólván egészen fehér, lágy, remek strukturával bír és a furnérgyártás céljaira szolgál. A koros állomány egyre gyérül és így a Spessart-tölgyek is pár év mulva úgy letűnnek a láthatárról, mint a határörvidéki alap remek tölgyfái.

Kenyér fűrészporból. A fahulladékoknak ily célra való értékesítése mindenesetre a legújabb vívmányok közé tartozik. A fűrészporból készült kenyeret lovak etetésére igen alkalmasnak mondják s egy Berlinben e célra alakult gyár termékei élénk keresletnek örvendenek, úgy, hogy a fakenyér gyártása esetleg nálunk is haszonnal járna. Felvilágosítást nyújt a Bloch C.-féle műszaki iroda, Berlinben.

Haláleseti segély. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár 400 korona haláleseti segélyt utalványozott néhai Dolnik György uradalmi erdővéd özevegének. Az elhunyt gróf Pálffy János bajmócsi uradalmában állván szolgálatban, vadászat alkalmával vaddisznóvadászatban társa által meglövetett, sérülése következtében elhunyt. Nevezett elhunyt erdőőr az 1910. évi

* Lásd «Az Erdő» 1911. évfolyam 53. oldal.

XVI. t.-cz. 8. §-a alapján a kötelező balesetbiztosítás szerint lévén biztosítva, özvegyének ezen alapon utalványoztatott a törvényes haláleseti segély.

Balesetbiztosítás. A hazai gör. kel. szerb zárda-javak karlóczai igazgatósága Kozared Milán, Tóth Ferenc, Palkó János, Nagy István, Krupinszky Lázár, Sztokics Miklós, Briza Bohumil és Jordán György erdőőreit az 1900. évi XVI. t.-cz. 8. §-a alapján az Országos Gazdasági Munkás Cselédsegélypénztárnál kötelezően balesetre biztosította.

Könyvismertetés. «*Marha-, juh- és sertéshizlalás.*» Irta: *Cselkó István.* A tulajdonképpeni kisgazdák részére készült hasznos tudnivalókat magában foglaló, 60 oldalra terjedő s csinos kiállítású füzet, a marha-, juh- és sertéshizlalásra vonatkozólag mindazt közli, a mit e téren a kisgazdának okvetetlenül tudnia kell.

Miután az erdőaltiszt háztartásából a sertés nem hiányozhat, a művecskének főleg a sertéshizlalást, takarmányozását tárgyaló része érdekelheti. A füzetecske ára: 50 fillér s a «Patria irodalmi vállalat és nyomdai r. t.» gazdasági szakkönyvkereskedésében (Budapest, Üllői-út 25. sz.) szerezhető be. *Tomasovszky Imre.*

*

«*Universum*» köböző fakereskedők, erdészek, építésszek és faiparosok részére. Szerkesztette: *Krammer Jenő.* Ez a 373 oldalra terjedő, zsebben hordható csinos kiállítású, magyar és német szöveggel vászonkötésben megjelent mű a forgalomban előforduló minden méretű fa (fűrészárú, szálfá, rönkö stb.) köbtartalmának egyszerű meghatározására szolgál, és pedig úgy bécsi méretben (lábakban), mint méterrendszerben is. **Kapható:** Károlyi György könyvkereskedésében — Budapest (IV. Dorottya-uteza 10. szám). Ára: 7 korona.

Időjelzés. A «Meteor» június hó 2-ik felére a következő időjelzést teszi közzé: Június hó 2-ik felének változási napjai 19, 21, 23, 25, 26, 29-re esnek, melyek közül legerősebb hatásúak a 21-iki változó, a 23-iki zivataros, a 26-iki csapadékos, de enyhe jelleggel.

Hivatalos közlemények.

36,582/1911. szám.

Pályázat erdősítesi jutalmakra.

Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. t.-czikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vizmosásos és futóhomokterületeken ez évben létesítendő, közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítesek megjutalmazására az országos erdei alaphól tizenegy (11) nagy jutalmat, tíz (10) elsőrendű és kilencz (9) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki, u. m.:

három egyenként 1000 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, egyet dísz tárgyban),

négy egyenként 800 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

négy egyenként 600 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

öt egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat, (háromat készpénzben, kettőt dísz tárgyban),

és négy egyenként 200 koronás másodrendű jutalmat, (háromat készpénzben, egyet dísz tárgyban).

Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérlők) azon erdősítesekkel versenyezhetnek, a melyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár-, vizmosásos, vagy futóhomokterületeken, állami pénzsegély igénybevétele nélkül a folyó év tavaszán vagy őszén fogatosítottak.

Megkivántatik azonban, hogy:

a) az 1000 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítesek egy tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,

b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítesek egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek,

c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítesek egy vagy több tagban legalább 10 kat. hold terjedelműek, és végül

d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítesek egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek.

A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősítest az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat fogatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., illetve 4. §-ai szerint erdőként fentartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdősítesek az 1916-ik évben fognak a helyszínén megbirálatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősítesek sikere és közgazdasági jelentősége, az erdősítesnél felmerült nehézségek és az erdősítesre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de a pénzjutalmak kiosztásánál figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is.

A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdeemesnek ítélt erdősítes a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitélt pénzjutalom egy harmadrésze az erdősítest teljesítő kezelő erdőtisztet (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni. A dísz tárgyat nyert birtokosok azon alkalmazottai pedig, — kik a jutalmazott erdősítesek teljesítése körül kiváló érdemet szereztek, — érdemük szerint külön pénzjutalomban fognak részesülni.

A folyó év tavaszán teljesített erdősíteseket legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszén teljesített erdősíteseket pedig legkésőbb folyó évi deczember hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál vagy a kir. erdőfelügyelőségnél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősítesekkel az

erdősítést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-aiban meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fenntartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdősítés helyét (község, dűlő, helyrajzi szám), kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni.

Budapest, 1911. évi május hó.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A lipthóujvári m. kir. főerdőhivatal főnöke Mihálics József és Richter Mór II. oszt. altiszteket I. osztályú altisztekké, Lerner Ernő és Kabzány János I. oszt. erdőlegényeket II.-od osztályú altisztekké, Trvalecz András, Szőke János és Kamhal Gyula II.-od oszt. erdőlegényeket I.-ső osztályú erdőlegényekké, Bakay József és Baumgartner Sándor napidíjasokat II.-od oszt. erdőlegényekké, Neupauer Pétert pedig II.-od oszt. segéderdőorré nevezte ki és Bakay Józsefet a teplicskai erdőgondnokság, irodai teendőihez, Baumgartner Sándort a lipthóujvári építésvezetőséghez és Neupauer Pétert a feketevági erdőgondnokság felsődikulai védkerületéhez osztotta be.

Végül a szolgálat érdekében áthelyezte Muzsik Rezső I. oszt. segéderdőort a lipthóujvári élelmi raktártól a feketevági m. kir. erdőgondnokság irodai szolgálatához.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

K. D. Nyujtsa be egykoronás bélyeggel ellátott, vagy pedig szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényt a földmivelésügyi miniszter úrhoz. Hogy mit fog önnek a miniszter úr engedélyezni és milyen feltételek mellett, azt mi nem tudhatjuk.

Sz. F. Hogy édes anyja követelhet-e az uradalomtól nyugdíjat vagy kegydíjat az attól függ, hogy édes apja nyugdíjképes álláson volt-e az uradalomnál alkalmazva és hogy az özvegyek és árvák részére van-e az uradalomnál nyugdíj rendszeresítve. Mi erre nézve felvilágosítást nem adhatunk. Ha kérvényére feleletet nem kapott, járjon el személyesen ebben az ügyben az uradalom igazgatóságánál, ott majd megmondják, hogy édes anyja tarthat-e igényt nyugdíjra vagy sem s ha nem, miért nem.

K. Gy. Magyarországon — tudomásunk szerint — «élő vad» kereskedő nincs. Forduljon: Gudéra Károly vadkereskedő céghez — Wien 6/2. Madár-kereskedő több van Budapesten; ha illet őhajt tudni, úgy közölhetünk néhány cézget.

F. Gy. A levelében közölt adatokból nem tudjuk megállapítani, hogy önnek jelenleg mennyi személyi pótlékra van igénye.

Ha ön a 800 K törzsfizetésbe 15 év előtt jutott, úgy most fizetésének és személyi pótlékának együttvéve évi 1300 K-t kell kitennie. Olvassa el erre vonatkozólag lapunk 1908. évi 157. oldalán található közleményünket. Ha azt hiszi, hogy önnel sérelem történt, úgy forduljon orvoslásért — felettes hivatala útján — a földmivelésügyi miniszter úrhoz.

S. I. Sorsjegyeit még eddig nem húzták ki.

K. F. Kocsirudaknak való nyírfát leginkább kisebb iparosok szoktak vásárolni. Kísérjen meg erre nézve egy feladási hirdetményt a «Kocsigyártó Ipar» című szaklapban (Budapest, VI. Váci-körút 61. szám) közzétenni. A kincstárnál a nyírfarudak ára m³-kint tövön az erdőn 4 K 50 f. és 5 K 50 f. közt váltakozik. Darabonkinti ára pedig ugyancsak tövön az erdőn 1 K — 1 K 50 f.

H. A. 1. Miután nem tudjuk, hogy ön milyen alkalmazásban van és azt sem írta meg, hogy miféle éjjeli őri szolgálatról van szó, így kérdésére nem is tudunk feleletet adni. — 2. Olvassa el lapunk ez évi 8-ik számában az A. J.-nek szóló szerkesztői üzenetet. — 3. «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» — Besztercebánya.

F. S. Cikkét visszaküldtük, mert olyan tartalmú és olyan hangú közleményeknek lapunkban nem adunk helyet. Szívesen bocsájtjuk lapunkat rendelkezésre mindentéle sérelem és javaslat elmondására, ha az tárgyilagosan és komolyan van tartva, de élethetőség kérdésekből gúnyt vagy tréfát üzni a mi lapunkban nem engedünk.

F. I. Előfizetése a lapra beküldött 2 koronával ez évi szeptember hó végéig rendezve van.

H. V. 1. A cím-szalag kügaztítása iránt intézkedtünk. — 2. Ha olyasmit ír, a mi lapunkban közölhető, úgy szívesen közöljük.

D. J. Állások közvetítésével nem foglalkozunk. Lapunkban mindig talál pályázati hirdetést; ha a hirdett állások közül valamelyik önnek megfelel, úgy nyújtsa be oda a kérvényét.

K. J. A vadászerdői erdőőri szakiskolánál létesített továbbképző tanfolyamot magánúton nem lehet elvégezni. Ez ellen — a mint ön kíváná — lapunkban nem küzdhetünk, mert viszont mások meg azt szeretnék, ha még az erdőőri képesítést se lehetne magánúton megszerezni, hanem hogy az erdőőri szakvizsgát is csak azok tehessék le, a kik erdőőri szakiskolát végeztek. Éppen a napokban kaptunk egy ilyen értelmű javaslatot.

G. V. A ragadós száj és körömfájás kezelését illetőleg részletes utasítást talál «Az Erdő» m. évi 261. és 276. oldalán. Ugyanott talál említést az őzeiken észlelhető szájfájásról is. Azt kizártnak tartom, hogy egy és ugyanazon marha 1 éven belül 2—3 szor is visszaessék a betegségbe, mert az egyszer kiállott betegség az állatot 1 évre immunissá teszi. Ez legfeljebb csak úgy lehet, hogy nem kapta meg rendszeresen a betegségét. Hogy a szájfájás ne volna gyógyítható, azt is kizártnak tartom; akkor a kezelés körül kell valahol hibának lenni, a mit így nem lehet megállapítani annál kevésbé, mert levelében nem tesz említést, mily kezelési módot folytatott. Polypok, a mik nem daganatok, hanem kocsonyás újképletek, nem fejlődnek a szájfájás következményeképp, legfeljebb egyes tőgyrészek siketsége vagyis eldugulása, csomók képződése jelentkezhetik; azt elismerem, ez nem ritka tünet. Ha a tőgyön véres sebhelyek lennének tessék azokat egyenlő rész törött timsó és egyenlő rész finom porrá törött keményítő por keverékével kezelni, puderezni, akkor az hamar leszárad. Ajánlatos a tőgyeket naponta zsírral jól megmasszírozni. Hogy a szájfájás szívészélhűdés formájában elhulláshoz is vezet, arról tettem már említést. Mozgásra a beteg, lázas állatot nem tanácsos kihajtani, mert az által a láz fokozódik, de meg az amúgy is nagybeteg végtagnak a mozgás fájdalmat okoz, azonban hűvös helyre a kertbe, a hol a legyek nem bántják, jól alá almozva, vagy száraz altalajjal bíró kertbe kikötni tanácsos.

Dr. Kukuljeri József.

K. J. A budapesti m. kir. kertészeti tanintézetbe olyan ép, erőteljes testalkatú, egészséges és védhimlővel beoltott 16 éves, legfeljebb 26 éves egyének vétetnek fel, a kik a középiskola hat osztályát sikerrel, avagy a polgári iskola hat osztályát legalább

is jeles sikerrel végezték el és a kik ezen felül még valamely állami, vagy valamely engedélyezett nagyobb magánkertészetben gyakorlatszerzés céljából egy évet töltöttek.

Egész évi tandíj és állami ellátásért a tanulók évente 600 koronát fizetnek, de van évenként 6 állami ösztöndíj is szegény és szorgalmas tanulók részére.

A tanév szeptember 15-én kezdődik s 3 évig tart. A pályázati kérvényeket a földművelésügyi miniszter úrhoz ezímezve, a tanintézet igazgatóságához (Budapest, I. Ménesi-út 45 szám), mindenkor augusztus hó 1-ig kell benyújtani.

F. R. 1. A vakond általánosságban a hasznos állatok közé tartozik. A csemetekertekre vonatkoztatva az a nézet van róla elterjedve, hogy fenyőcsemetekertekben jobb ha nincs, vagy minél kevesebb van belőle, mert — különösen ha egész soron megy végig — nemcsak megrágja a fiatal fenyők gyökereit, hanem azokat ki is emeli s gyökérzetük a vakond alagútjába jutva, a csemeték elszáradnak. A mélyebb gyökérzettel bíró lombfa-csemetekertekben azonban inkább hasznos a vakond, egyrészt azért, mert a lombfa csemetének nem kelnek oly sűrűen mint a fenyőfélék, így ha egy soron végig megy is, a lomblevelű csemetékben nem csinál olyan nagy kárt, másrészt pedig ezek a mélyebb gyökérzet révén nem is száradnak ki olyan könnyen.

2. Ott a hol a vakond jelenlétét nem szeretjük, ki kell fogni őket, de azért nem kell elpusztítani, hanem más távolabb eső helyre kell őket vinni.

3. A lótetű (*Grylotalpa vulgaris*) irtási módja a következő: Júniusban, a mikor a lótetű párosodik, meredekfalú edényeket, legezélszerűbben virágcserépeket leásunk a földbe annyira, hogy a pereme a föld szintjében legyen. Az éjjel kóborló lótetű behull az edénybe, a melyből nem tud menekülni. Az így összegyűlt lótetűt azután naponta el kell pusztítani. — Kisebb területen úgy is védekezhetünk ellene, hogy júliusban, mikor már lerakta a tojásait és mielőtt még a kikelő lárvák elszélednének, elpusztítjuk a fészket. A lótetű járata a felszínhez egészen közel van. Június végén, vagy július elején azután földalatti útját az egyik végén mélyíteni kezdi s egy kanyarodással lehatol 10—15 cm mélységbe s ott építi meg tyúktojás nagyságú fészket, a melybe 200—300 sárgás-fehér és kölesszem nagyságú tojást rak, a melyekből a fiatal lárvák egy hét múlva kikelnek s egyideig együtt maradva, ha egy kicsit megnőnek, elszélednek. — Sikerre vezet a védekezésnek az a módja is, hogy ősszel a fertőzött területeken néhány fél méter hosszú, ugyanolyan mély és széles árkot ásunk s ezeket friss lóganajjal megtöltjük. A téli hideg napokra a lótetvek ezt a meleget és táplálékot nyújtó helyet előszeretettel keresik fel s így könnyű szerrel el lehet őket pusztítani.

4. Patkányok irtására többféle szert hirdetnek, de hogy ezek beválnak-e, azt nem tudjuk. Tegyen kísérletet a «Ratin» nevű patkányirtó szerrel. Kérjen erről prospektust a «Ratin bakteriológiai laboratórium»-tól (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 30). Állítólag úgy is el lehet a patkányokat pusztítani, ha egy lapos edényben porcukorral kevert gipszport adunk nekik enni és ettől nem messze egy másik edényben vizet helyezünk el. Ha a patkány a gipszből eszik, megszomjazik, vizet iszik rá, a mitől a gipsz a gyomrában megkeményedik s ettől elpusztul. — Elűzni pedig állítólag úgy lehet a patkányokat, hogy egyet közülük valamilyen csapdában megfogunk s vékony dróttal csörgőt kötve a nyakára újból eleresztjük. Ettől a többi patkány állítólag úgy fél és úgy megijed, hogy elrohan a környékről, de utánuk megy maga a csörgős patkány is. Hogy tényleg így van-e, azért nem állunk jót, mert mi még nem próbáltuk.

5. Hogy hivatásos vadásznak kell-e vadászatai után ebadót fizetni, ez az illető vármegyére nézve jóváhagyott ebtartási szabályrendeletől függ. Ez jelenleg minden vármegyében másképpen van megállapítva s ezért felvilágosítást nem adhatunk. Tessék az ottani jegyzői hivatalban az erre vonatkozó szabályrendeletet megnézni.

16. Az *almamoly* (*Carpocapsa pomonella*) elleni védekezést

már télen, vagy legkésőbb korá tavasszal meg kellett volna kezdeni. A nyári védekezés abban áll, hogy a fa felrepedezett kérget kéregkaparóval letisztogatjuk s fagyapótból, vagy pedig hatnyolczrét összehajtott erős papírból kötélformát sodrunk s azt július hó közepe előtt, körülbelül emberi mellmagasságban a fára csavarjuk úgy, hogy az a fa derekát két-háromszor körülérje. Július közepén túl, mikor az almakukaczkok bebábozódni készülnek, a kötél alá húzódnak és itt telepednek le. Ezeket azután július vége előtt kötelestül óvatosan leszedjük és elégetjük. Ezenkívül nyáron át a lehulló almát, körtét naponta fel kell szedni és vagy azonnal a sertésekkel feletetni, vagy pedig trágyaléba kell fojtani, hogy az almakukacz elpusztuljon.

7. A *lisztharmat* ellen, — mely az almafán a *Spaerotheca castagnei*, a körtefán pedig a *Phyllactinia suffulta* nevű gombától keletkezik — kénvirággal (kénporral) lehet védekezni. Az eljárásról lapunk ez évi 11. számában a 125. oldalon részletes ismertetést talál.

8. A *levéltetvek* irtására jó a szappanos víz, a petroleum-emulzió, vagy a thanaton. A *szappanos víz* úgy készül, hogy 10 liter vízben feloldunk 10—20 deka közönséges házi szappant és ezzel hidegen, vagy pedig még langyosan megpermetezzük a levéltetves hajtásokat. A *petroleum-emulzió* úgy készül, hogy 1 liter vízben felaprózunk 10 deka közönséges házi mosószappant és felforraljuk. Ekkor a tűzhelytől távolabbi helyen hozzáöntünk 2 liter petroleumot, a melyet előzőleg edényestől meleg vízbe állítva (tehát nem tűzön) megmelegítettünk. A forró szappanos vizet és a megmelegített petroleumot összeöntve, azon melegében mindaddig (10—15 percig) kavargatjuk közönséges zurbolóval (lyukas fakanállal, habaróval), vagy még jobb kézi fecskendővel, a míg csak tejfelszerű nem lesz. Ezt az emulziót 14—20-szoros vízzel hígítva, használhatjuk permetezésre a véréttű, a levéltetvek, a körtebolha, a lehorzsolts apró paizstetvek ellen, ép úgy, mint a közönséges szappanos vizet, de biztosabb sikerrel. — Igen jó még a *dohányfüg-kivonat* is, mely «*Thanaton*» néven minden nagyobb dohánykereskedésben kapható. A thanaton mérég, azért csakis hatósági engedély ellenében szolgáltatják ki, a melyet a községi előjáróság, szolgabiroóság, rendőrkapitányság s a vármegyei gazdasági egyesületek állítanak ki.

9. A *levélfodrosodás* ellen — melyet az őszibaracknál az *Eroscus deformans* nevű gomba okoz, de okozhatja azt a késői metszés és a hajlásoknak hirtelen és egyszerre végzett visszacsipkedése is — mást nem lehet tenni, mint az igen fodros levelű hajtásokat idejekorán jól megmetszeni és az igen összezugorodott leveleket leszedni és elégetni.

10. A *paizstetvek* (*Lecanium*, *Coccus*, *Aspidiotus*, stb.) melyek a fák éves hajtásait lepik el, többfélék. Minden fán más faj szokott élni, életmódjuk azonban nagyjában mégis megegyező, úgy hogy ellenük a védekezés módjai is egyformák. A paizstetvek irtása április vége felé, májusban történik, a mikor a nőstény már elérte teljes nagyságát és a paizs megkeményedett. Elyenkor az igen fertőzött gallyakat levagdosva elégetjük. Egyébütt pedig az értékesebb fákról a paizstetveket kemény kefével, vagy tengericsutkával ledörzsöljük s ha a paizs alatt már tojást találunk, a lehullott finom port legjobb a földbe kapálni s bekapálás előtt esetleg a fát s alatta a talajt is szappanos vízzel (10 liter vízben 50—60 deka felaprózott házi szappant oldva fel) megpermetezni. A telelő paizstetveket oly módon teszszük ártalmatlanná, hogy a fa derekát és nagyobb ágait ősszel, petroleum-emulzióval (1 rész emulzió, 10—12 rész állott víz) jól lemossuk. Veszedelmesebbek az *apró* paizstetvek; különösen pedig a kagylós, a sárga és a piros almapaizstetű, melyek leginkább az alma-, a körte- és a szilvafán tesznek kárt. Ezek ellen csak a fiatal, simakérgű fácskákon kell védekeznünk, a mi annyiból áll, hogy a fertőzött helyekről ősszel a levélhullás után tompa késsel, vagy kemény suroló kefével vagy a kés fokával gondosan lehorzsoljuk a paizstetveket s a fát a petroleum emulzió s vízzel megmossuk.

További két kérdésére lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi május hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Anka Andor 20 fillér, Lugosi erdőig. hd. 31-35, Gf. Breuner urad. hd. 10-55, Brassói adóhiv. hd. 32-35, Stróbl József hd. 3-20, Suca Emil hd. 1-60, Putnóczky István 2-70, Nagybányai főerdőhiv. hd. 30—, Szakáll Ferencz 40 fill., Segesvári adóhiv. hd. 26-53, Gf. Draskovich urad. hd. 13-35, Lőcsei adóhivatal hd. 27-53, Kalota Jenő 2-31, Szakály N. 20 fillér.

1 koronát fizettek: Szabó György, Viertl Jenő, Tomasevics Szvetozár, Giberth Ferencz, Szabó László, Kass Aladár, Csóka József, Szunyog István.

2 koronát fizettek: Minta Ferencz, Szabó Sándor, Kolos István, Pasztorok Antal, Raffay Gergely, Borbáth András, Stróbl József, Borbély Kanut, Stift György, Gróza István, Prokop András, Garai Vendel, Rábel Iván, Mayer F.

3 koronát fizettek: Polacsek János, Bugyi István, Jotvánovits Dezső, Vánca Simon.

4 koronát fizettek: Vécei Lajos, Ősi Marosszék havasi kezelősege, Fehérvizi Vincze, Strenner Mihály, Takács Lajos, Molitorisz István, Sinkovics Samu, Leitner Gusztáv.

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

39 éves, erőteljes, nős, r. kath. vallású, szakiskolát végzett erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mészkőbányát önállóan kezelte, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír: magyarul, tótul, és szóban németül, hasonló vagy megfelelő erdőaltisztii állást keres. Címe a szerkesztőségénél. (17.)

27 éves, kiszolgált szakaszvezető, ki négy középiskolát, erdőőri szakiskolát és egyéves továbbképző tanfolyamot végzett, állást keres. Nagy gyakorlattal bír az erdőés vadászat terén, melyet apja mellett egy grófi birtokon szerzett. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (19.)

A vadászat és erdőészet terén több évi gyakorlattal bíró, négy középiskolát végzett, szakvizsgázott erdőőr, kisebb erdőbirtok szakszerű kezelését szerény feltételek mellett elvállalná. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (20.)

HIRDETÉSEK

Három erdőőr nyerhet azonnal alkalmazást. Ajánlatok vissza nem küldendő bizonyítványmásolatokkal, igények megjelölésével «Bulcsi uradalom», posta Birkis küldendők. Román nyelv tudása előny. (1.II.2.)

Keresünk

jósikatelepi erdőüzemünk részére jó megjelenésű 35 évesnél nem idősebb magyar és román nyelvet bíró erdőörököt. Ajánlatok a Kalotaszegi Erdőipar Részvénytársaság Üzemzetősége Jósikatelep intézendők. (3.III.1.)

Zemplén vármegye közigazgatási erdőészeti bizottságától.

710/1911. k. e. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegyében lévő varan. ői m. kir. járási erdőgondnokság kerületében *Homonnaolyka* székhelyvel szervezett III. oszt. járási erdőőri állásra 400 (Négyszáz) kor. évi bérfizetéssel, 200 (Kettőszáz) kor. lakás, fa és ruha, 250 (Kettőszázötven) kor. utazási és 4 (Négy) kor. irodai általánnyal ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás havi előleges részletekben fizetetik.

Pályázótól megkivántatik a magyar állampolgárság, feddhetlen előélet, legalább 24. éves életkor, és hogy 35 évesnél nem idősebb, illetve ha 34 éven felüli egyén az «Országos Munkás és Cselédpénztár»-nak már I. csoportbeli rendes tagja.

A hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelv ismerete is szükséges, mely hiteles okmányokkal igazolandó.

A mennyiben erdőőri szakvizsgával bíró egyén nem pályázik, jó minősítéssel bíró kiszolgált katonaltisztek és csendőrök kérvénye is figyelembe lesz véve.

Zemplén vármegye közigazgatási erdőészeti bizottságához intézett egy koronás bélyeggel ellátott és sajátkezüleg írt kérvények 1911. évi július hó 1-éig a sátoraljaujhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Sátoraljaujhely, 1911. évi május hó 4-én.

Matolai Etele s. k.

(2.)

közig. erd. bizottsági h. elnöke.

409/1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vöröskői kir. közalapítványi erdőgondnokságnál megüresedett egy II. osztályú erdőőri állásra pályázat nyittatik.

Ezen állás évi 600 kor. fizetés, évi 100 kor. személyi pótlék, természetbeni lakás, évi 18 ürm³ I. oszt. kemény dorong-tűzifa, 2 kat. hold szántó és szabályszerű legelőilletmény javadalmazással van összekötve.

A sajátkezüleg írt, egy koronás bélyeggel ellátott s a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett kérvények f. évi július hó 15-éig a vöröskői (u. p. Cseszte, Pozsony m.) kir. közalapítványi erdőgondnokságnál nyujtandók be és a kérvényhez mellékelendő:

1. erdőőri szakvizsga letetését igazoló bizonyítvány,
2. ép és erős testalkatot, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességet igazoló orvosi bizonyítvány,
3. keresztlevél,
4. illetőségi és erkölcsi bizonyítvány,
5. eddigi alkalmaztatásról, nyelvismeretekről és katonai kötelezettségről szóló bizonyítvány.

A kinevezendő erdőőr állását a vett értesítéstől számított egy hónapon belül köteles lesz elfoglalni.

Vöröskő, Pozsony m., 1911. évi június hó 9-én.

(4.) A kir. közalapítványi erdőgondnokság.